

## Liite 4 Pedagogisten tukitoimien tsekkauslista

|                                                                                                                                                                                             |                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| <b>Pedagogisten tukitoimien tsekkauslista</b><br><br>Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, ryhmä- ja oppilaskohtainen tuki<br><br>Oppilaan nimi:                                | Käytössä<br>alkaen/<br>pvm |
| <b>Oppimisen tuki</b>                                                                                                                                                                       |                            |
| Yleinen tukiopetus                                                                                                                                                                          |                            |
| Opetuskielen tukiopetus                                                                                                                                                                     |                            |
| Kielitietoinen opetus                                                                                                                                                                       |                            |
| Erityisopettajan opetus muun opetuksen yhteydessä                                                                                                                                           |                            |
| Erityisopettajan opetus pienryhmässä                                                                                                                                                        |                            |
| Opiskelu pienryhmässä/joustava ryhmittely/ryhmäopiskelu oppimistilassa                                                                                                                      |                            |
| Oppijan vahvuuksien huomiointi, vahvistaminen ja hyödyntäminen opetuksen suunnittelussa                                                                                                     |                            |
| Eriyttäminen mm. tehtävämäärän karsiminen, taitotason mukaiset tehtävät, eriyttävän materiaalin käyttö                                                                                      |                            |
| Selkeät ja lyhyet ohjeet, tarvittaessa ohjeiden toistaminen ja kuvatuki                                                                                                                     |                            |
| Avun pyytämisen ja vastaanottamisen harjoittelu                                                                                                                                             |                            |
| Tehtävien pilkkominen                                                                                                                                                                       |                            |
| Tuki läksyihin, esim. ja läksyjen eriyttäminen, läksymerkinnän ja -kirjojen mukana olon varmistaminen, läksykerho, läksyttömyys tai koulussa läksyjen tekeminen                             |                            |
| Osaamisen arvioiminen yksilöllisten tavoitteiden mukaan monipuolisesti, esim. kokeettomuus, kokeisiin lisäaika, suullinen täydentäminen, kokeen pilkkominen, oman äidinkielen hyödyntäminen |                            |
| Opetuksen tauottaminen ja sallittu ja sovittu liikkuminen                                                                                                                                   |                            |
| Tukikeskustelut aikuisen ja oppilaan välillä, esim. CICO                                                                                                                                    |                            |
| Säännöllinen ja sovittu yhteistyö huoltajan kanssa                                                                                                                                          |                            |
| Oppijan osallistuminen tuen suunnitteluun ja arviointiin                                                                                                                                    |                            |
| Monipuoliset ja joustavat tavat opettaa, monikanavaisuuden hyödyntäminen                                                                                                                    |                            |
| Sosiaalisten taitojen opettaminen, monipuolinen opetusmateriaali                                                                                                                            |                            |
| Muistiinpanot valmiina monistettuina, jotta pystyy kuuntelemaan.                                                                                                                            |                            |
| Tarkkaavuuden apuvälineet (esim. kuulokkeet, aktiiviyynyt, sinitarrat yms.)                                                                                                                 |                            |
| Oppilaan oman äidinkielen hyödyntäminen oppimisen tuen keinona                                                                                                                              |                            |
| Ohjaajan kohdennettu tuki                                                                                                                                                                   |                            |

|                                                                                                                                            |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Aikuisten toiminta koulussa                                                                                                                |  |
| Aikuisten ammatillisen toiminnan tukeminen: yhteissuunnittelu, tiedonsiirrot, koulutus, jaksamisen tukeminen                               |  |
| Arvostava ja vastavuoroinen vuorovaikutus, puhe ja kuunteleminen                                                                           |  |
| Aikaa oppijan ja perheen kohtaamiselle ja kuulemiselle                                                                                     |  |
| Ratkaisuvaihtoehtojen etsiminen                                                                                                            |  |
| Aktiivinen ei-halutun käyttäytymisen huomiotta jättäminen, vahvistetaan haluttua käyttäytymistä                                            |  |
| Huoltajan osallistaminen tuen ja arvioinnin suunnitteluun                                                                                  |  |
| Huoltajan kanssa sovitut käytänteet kirjattuna                                                                                             |  |
| Huoltajilla on ajan tasalla oleva ymmärrys oppijan koulunkäynnin sujumisesta                                                               |  |
| Kaikilla oppilaan kanssa toimivilla on tarpeeksi tietämystä oppimisvaikeuksista, neuropsykiatrisista tai muista haasteista                 |  |
| Aikuisten oman toimintatavan muuttaminen tarvittaessa                                                                                      |  |
| <b>Yhteistyö koulun aikuisten kesken</b>                                                                                                   |  |
| Yhteisesti sovitut käytänteet ja toimintatavat                                                                                             |  |
| Opetusryhmän toiminnan havainnointi                                                                                                        |  |
| Yhteisopettajuus, samanaikaisopettajuus                                                                                                    |  |
| Toisen opettajan konsultointi                                                                                                              |  |
| Muun koulun henkilökunnan konsultointi                                                                                                     |  |
| Opiskelijahuollon tuki                                                                                                                     |  |
| Muun tahon konsultointi, mikä?                                                                                                             |  |
| <b>Oppimisympäristö</b>                                                                                                                    |  |
| Mahdollisimman vähän ärsykeitä                                                                                                             |  |
| Istumapaikka (lähellä opettajaa/tarkkaavaisen oppilaan lähellä / kaukana häiriötekijöistä (ovi, ikkuna...), parin kanssa, yksin, ryhmässä) |  |
| Oma rauhallinen paikka, sermit                                                                                                             |  |
| Eri toiminnoille omat paikat ja tilat                                                                                                      |  |
| Esineillä ja työtarvikkeilla on pysyvät paikat                                                                                             |  |
| Toiminnan jaksotus: työ-tauko-työ                                                                                                          |  |
| Oppijan valitsema mieleinen toiminta osana opiskelua                                                                                       |  |
| <b>Strukturointi</b>                                                                                                                       |  |
| Kalenterin käyttö aktiivisesti:                                                                                                            |  |
| Kuvallinen viikko-ohjelma                                                                                                                  |  |
| Kuvallinen ja konkreettinen, pieneen pilkottu päiväohjelma                                                                                 |  |
| Kuvallinen tunti- ja tehtäväkohtainen ohjelma                                                                                              |  |
| Ensin-sitten -ohjeet näkyviin                                                                                                              |  |

|                                                                                                                                                   |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Kuvalliset tehtävä- ja läksykortit                                                                                                                |  |
| Muutoksien kertominen ennakolta riittävän ajoissa ja tarvittaessa monta kertaa                                                                    |  |
| Rutiinit mm. samalla tavoin alkava koulupäivä (esim. yhteinen päivänavaus)                                                                        |  |
| Ajan asettaminen tekemiselle, esim. Tiimalasit, time-timer                                                                                        |  |
| Ennakointi esim. sanallisesti tai visuaalisesti, alun ja lopun ennakointi, sovi oppilaan kanssa, miten toimitaan.                                 |  |
| Havainnollista tavoitteet tai säännöt                                                                                                             |  |
| Kuvatuki (esim. kortit) tai pikapiirtäminen (esim. taululle tai oppilaan vieressä) tarkkaavuuden, toiminnanohjauksen tai ymmärtämisen tukemisessa |  |
| Sosiaalisten tilanteiden selostaminen kuvien tai piirtämisen avulla                                                                               |  |
| Ylimääräisten visuaalisten ärsykkeiden karsiminen                                                                                                 |  |
| <b>Palaute oppilaalle</b>                                                                                                                         |  |
| Säännöllisesti ja säännönmukaisesti                                                                                                               |  |
| Sanaton palaute elein, ilmein (hymy, peukku, etukätein sovittu merkki)                                                                            |  |
| Sanallinen palaute                                                                                                                                |  |
| Konkreettisesti (tarrat, leimat yms.)                                                                                                             |  |
| Vertaispalaute opetusryhmässä (esim. sopimus siitä, miten kiinnitetään hyvään toimintaan huomiota)                                                |  |
| Oppija saa päivittäin enemmän positiivista kuin negatiivista palautetta opettajilta ja ohjaajilta                                                 |  |
| Huoltajat saavat enemmän positiivista kuin negatiivista palautetta oppilaasta                                                                     |  |
| <b>Tavoitteet</b>                                                                                                                                 |  |
| Tarkat, selkeät, konkreettiset ja saavutettavissa olevat tavoitteet (tavoitteiden pilkkominen: ylä- ja alatavoitteet)                             |  |
| Oppija ja huoltaja osallistuu tavoitteiden suunnitteluun ja arviointiin                                                                           |  |
| Oppilaskohtaisen ja ryhmäkohtaisten sopimusten tekeminen (tavoitteiden ja seuraamusten kirjaaminen)                                               |  |
| Selkeät toimintaodotukset, jotka lapsella tiedossa                                                                                                |  |
| Onnistuminen havaittavissa, mitattavissa ja seurattavissa                                                                                         |  |
| <b>Palkkiot</b>                                                                                                                                   |  |
| Motivoiva välitön palaute tai palkinto sekä pidemmän aikavälin palkinto                                                                           |  |
| Seuraamukset sovittu sääntöjen/sopimusten rikkomisesta                                                                                            |  |
| Yhteistyö huoltajien kanssa palkkiojärjestelmän kanssa                                                                                            |  |
| <b>Mallin antaminen</b>                                                                                                                           |  |
| Toivotun käyttäytymisen mallintaminen                                                                                                             |  |
| Ryhmäläisten tarjoaman myönteisen mallin esiin nostaminen                                                                                         |  |

|                                                                                                                                                      |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Sanoittaminen                                                                                                                                        |  |
| Tilanteiden pysäyttäminen ja aukipuhuminen (esim. pulmat vuorovaikutustilanteissa)                                                                   |  |
| Rauhoittuminen                                                                                                                                       |  |
| Rauhoittumisen keinot (esim. musiikki, lelut, selän silittäminen, ulos katselu, piirtäminen, muu sovittu tapa)                                       |  |
| Sovittu rauhallinen rauhoittumispaikka                                                                                                               |  |
| Ryhmässä toimiminen, kuulluksi tuleminen ja osallistuminen                                                                                           |  |
| Oppilaan huomioiminen henkilökohtaisesti (esim. tervehtiminen, silmiin katsominen, hymy, muu sopiva keino)                                           |  |
| Ryhmäyttäminen säännöllisesti                                                                                                                        |  |
| Parien ja ryhmien muodostaminen opettajan johdolla                                                                                                   |  |
| Mahdollisuus vaikuttaa omaan oppimiseen, ympäristöön sekä ryhmän/koulun toimintaan                                                                   |  |
| Kiusaamisen vastaiset ohjelmat ja käytänteet                                                                                                         |  |
| Yhteisten sääntöjen tekeminen                                                                                                                        |  |
| Tunne ja sosiaaliset taidot                                                                                                                          |  |
| Tunteiden tunnistamisen, nimeämisen ja säätelyn harjoitleminen                                                                                       |  |
| Sosiaalisten- ja tunnetaito-ohjelmien käyttö                                                                                                         |  |
| Tunnesäätelyn keinojen harjoittaminen, mm. omaan rauhalliseen paikkaan meneminen luokassa, rauhallinen hengittäminen ja sen seuraaminen monta kertaa |  |